

कर्णाली प्रदेश सरकार

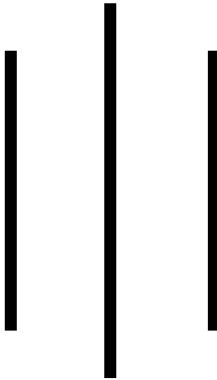
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP)

प्रदेश सुशासन केन्द्र (PCGG)

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण प्रतिबेदन

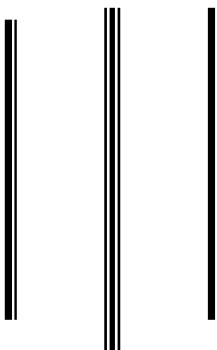
आर्थिक बर्ष २०७८/०७९

गुठिचौर गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

भारज्वाला, जुम्ला जिल्ला

कर्णाली प्रदेश

प्रतिबेदक संस्था :

ईन्द्रेणी कन्सल्टेन्सी सर्भिसेज, कपिलवस्तु

इमेल: consult.indreni@gmail.com

१. पृष्ठभूमि तथा परिचय
२. अध्ययनको महत्व
३. लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको उद्देश्य
४. लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले सममेट्ने क्षेत्रहरु
५. लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको विधि र तरिकाहरु
६. लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका सहभागिहरु
७. लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका औजारहरु
८. लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणबाट आएका मुख्य प्राप्तिहरु
९. लैससास परिक्षणबाट देखिएका लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था
  - ९.१ लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण पश्चात सुचकहरुले प्राप्त गरेको अंक
  - ९.२ लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण नतिजाको माकुरी जालो
  - ९.३ लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण नतिजाको स्तम्भ चित्रद्वारा विश्लेषण
१०. लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणबाट प्राप्त सबल पक्ष तथा सुधार गर्नुपर्ने पक्ष र अवसर तथा चुनौतीहरु
११. लैंड्रिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्य योजना
१२. निष्कर्ष
१३. सुझाव
१४. अनुसूचिहरु
  - अनुसूचि १ लैससास परिक्षण कार्यतालिका
  - अनुसूचि २ लैससास परिक्षणमा सहभागिहरुको विवरण
  - अनुसूचि ३ लैससास परिक्षण अवधीका तस्वीरहरु
  - अनुसूचि ४ समूह अभ्यासबाट तयार गरिएको समूह कार्यको नतिजा प्रस्तुतीकरण
  - अनुसूचि ५ लैससास परिक्षण सहभागिको हाजिरी विवरण
  - अनुसूचि ६ लैससास परिक्षणमा कार्यदल गठन निर्णय प्रतिलिपि
  - अनुसूचि ७ लैससास परिक्षण सम्पन्न गरिएको पत्रको प्रतिलिपि

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण प्रतिवेदन

आर्थिक बर्ष २०७८/०७९

पृष्ठभूमि :

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले कुनै पनि निकायमा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी संबेदनशिलता छ वा छैन भनि गरिने लेखाजोखा कार्यलाई बुझाउँछ । नेपाल सरकार तथा कुनै पनि सरकारी निकाय वा सामाजिक संघसंस्थाको नीति तथा कानुन र योजना, संस्थागत विकास, सेवा प्रबाह, मानव संशाधन विकास र शुसाशनको क्षेत्रमा लैंगिक सन्तुलनको अवस्था विश्लेषण गर्ने प्रक्रिया नै लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण हो । कुनै पनि निकाय वा संस्थाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट विनियोजन तथा कार्यान्वयनका सबै पक्षहरूमा सबै वर्ग जातजाती र क्षेत्रका महिला र पुरुषको सन्तुलित अवसर तथा लाभ सुनिश्चित गर्ने व्यवहारिक प्रक्रिया हो । लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले महिला र पुरुषको लागि छुट्टा छुट्टै बजेट विनियोजन भए नभएको अवस्थाको भन्दापनि सम्बन्धित निकायको लैंगिक नीति तथा कानुनको विकास, लैंगिक उत्तरदायी बजेट तथा कार्यक्रम, स्रोत साधनको बाँडफाँड र परिचालनमा लैंगिक तथा समावेशी संबेदनशिलताको व्यवस्था र विद्यमान अभ्यासको लेखाजोखा गर्दछ ।

गुठिचौर गाउँपालिकाको लैससास परिक्षण गर्ने क्रममा नेपालको संविधान २०७२, स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ तथा नियमावली, लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी परिक्षण कार्यबिधि २०७६ र दिग्दर्शन २०७८, पन्थी योजना र राष्ट्रिय कार्य योजना लगायत गाउँपालीकाको कानुन, आबधिक योजना, बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र योजना, निर्णय प्रतिलिपि, बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन लगायत अन्य दस्तावेजहरूलाई आधार मानिएको छ । त्यसैगरी महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन महासन्धी १९७९, दिगो विकास लक्ष्य २०३०, बेइजिङ कार्यायोजना, संयुक्त राष्ट्रसंघ सुरक्षा परिषद प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० लगायतका अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरूलाई अध्ययन गरी समग्र पक्षको लेखाजोखा गरिएको छ ।

प्रदेश सुशासन केन्द्र कर्णाली प्रदेश जुम्लाको आर्थिक सहयोग र ईन्ड्रेणी कन्सल्टेन्सी सर्भिसेज, कपिलवस्तु काठमाण्डौको सहजीकरणमा जुम्लो जिल्लाको गुठिचौर गाउँपालिकामा लैससास परिक्षण सम्पन्न गरिएको छ । लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणले गुठिचौर गाउँपालिकाको विद्यमान लैंगिक सन्तुलनको अवस्थाको यथार्थ चित्रण गरि सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरू पहिँचान गरेको छ ।

कर्णाली प्रदेशमा रहेका जुम्लाको जिल्लाको ८ वटा स्थानीय तहहरू मध्ये गुठिचौर गाउँपालिका एक हो । गुठिचौर गाउँपालिका नेपालको संविधानको धारा २९५ उपधारा ३ बमोजिम कायम भएका गाउँपालिका, नगरपालिकाहरू मध्ये एक स्थानीय तह हो । नेपालको कर्णाली प्रदेश जुम्ला जिल्लामा पर्ने गुठिचौर गाउँपालिका साविकका देपालगाउँ, गोठिचौर र गर्ज्यानकोट गरी ३ गाविसहरू समावेश भएका छन् ४२७ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफलमा रहेको यस गुठिचौर गाउँपालिका जनसंख्या २०६८ को जनगणना अनुसार ११३४५ र कुल घरपरिवार २२५५ रहेको छ । यस गाउँपालिकाको पूर्वमा डोल्पा जिल्ला, पश्चिममा तातोपानी गाउँपालिका र चन्दननाथ नगरपालिका, उत्तरमा पातारासी गाउँपालिका र दक्षिणमा जाजरकोट जिल्ला रहेका छन् ५ वटा बडा कार्यालयहरू रहेको यस गोठिचौर गाउँपालिकाको केन्द्र साविक गोठिचौर गा. वि. स. को अस्थाई कार्यालय तोकिएको छ ।

स्थानीय तहको निर्वाचन १२०७४ बैसाख ३१ गते सम्पन्न भएपछि जन निर्वाचित प्रतिनिधिहरूले पद तथा गोपिनियताको सपथ लिएर पदभार ग्रहण गरिसक्नु भएको छ । ५ वटै वडा कार्यालयहरु स्थापना भई वडाध्यक्ष तथा वडासचिवले जनताको घरनजिकबाट सेवा प्रवाह गरिरहनु भएको छ ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको महत्व

- लैससास परीक्षणले गाउँपालिकाको लक्ष्य, ध्येय, उद्देश्य र नीति तथा कार्यक्रमहरु लैससासमैत्री छ छैन परीक्षण गरि लैंगिक सम्बेदनशिल बनाउन सहयोग पुगदछ ।
- गाउँपालिकाको लैससास परीक्षण पश्चात गाउँपालिकाले सहभागीतामूलक तरिकाले महिला, आदिवासी जनजाति, अपांग, र पछाडी पारिएका बर्गहरूको सशक्तिकरण गरी लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण हासिल गर्न सहयोग पुऱ्याउँछ ।
- लैससास परिक्षणबाट गाउँपालिकाको नीति, कानून, योजना र कार्यक्रमहरु लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दृष्टिले सन्तुलन भए नभएको पहिचान गर्दछ ।
- लैससास परिक्षणबाट प्राप्त सुझावहरूको आधारमा निर्माण गरिएको कार्ययोजनाले यस गाउँपालिकालाई लैंगिक तथा सामाजिक समावेशी रूपमा सन्तुलित बनाउन सहयोग पुगदछ ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको उद्देश्य :

मुख्य उद्देश्य : लैससास अवधारणा अनुसार यसको प्रयोगलाई सरलीकृत रूपमा स्थानीयकरण गरी स्थानीय सरकारले गर्ने सम्पुर्ण विकास योजना तथा कार्यक्रमलाई लैससास उत्तरदायी बनाउन आर्थिक स्रोतको सुनिश्चितता, उपलब्धीको समतामूलक वितरण र उपयोगी बनाउने ।

अन्य उद्देश्यहरु :

- क) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण मार्फत स्थानीय सरकारको संस्थागत संरचना र कार्यक्रमहरुमा महिला र सिमान्तकृत समूहहरूलाई समावेशी गरी लैंगिक समानता र सबै जातजातीको अर्थपुर्ण सहभागिता गराई लैंगिक अन्तरहरूको प्रभावलाई सम्बोधन गर्दै लैंगिक मूलप्रबाहीकरण र शसक्तिकरण गर्दै लैजाने ख) महिला र सिमान्तकृत समूहहरूलाई समावेश गरी उनीहरूको योजनाबद्ध रूपमा व्यक्तिगत र सामूहिक क्षमता अभिवृद्धि गरी स्थानीय तहको विकास प्रक्रियामा निर्णायक तथा अर्थपुर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरी आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्ने ।

ग) स्थानीय सरकारको सबै कार्यक्रम योजना र आयोजनाहरूको प्रत्येक चरणमा लैससास दृष्टिकोणबाट अनुगमन तथा मुत्यांकन गर्ने र यसलाई संस्थागत गर्दै लैजाने ।

लैंगिक परिक्षणमा समेटीएका बिषयबस्तुहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ र कार्यबिधि २०७६ मा उल्लेख भए अनुसार गुठिचौर गाउँपालिकाको लैससासका ५ वटा मुख्य सुचक, २२ वटा उपसुचकहरु र १०० वटा सुचकहरुमा आधारीत भई लेखाजोखा गरिएको छ । हरेक मुख्य सुचकको अंक भार २० का दरले ५ वटाको पुर्णङ्ग १०० छ भने हरेक सुचककहरुको अंक भार १ राखिएको छ । कार्यबिधिमा व्यवस्था भए अनुरूप हरेक सुचकमा व्यवस्था भए अनुरूप पुर्णरूपमा कार्य भएको अवस्थामा अंक १ र आंशिक मात्र कार्य भएकोमा अंक ०.५ र उक्त सुचकमा काम नभएको भएमा ० अंक प्रदान गरिएको छ ।

मुख्य सुचक र उपसुचकहरू :

नीति, कानून र योजना	नीति र कानूनमा समावेशीता र सहभागिता योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन
संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व कार्य प्रणाली समावेशीता समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व बित्र व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशीता तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन
मानव शंसाधन तथा क्षमता विकास	मानव शंसाधन तथा क्षमता विकास अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना कानुनी साक्षरता बिपद व्यवस्थापनमा समावेशीता
सेवा प्रबाह	पूर्वाधार विकास प्रजनन स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम खानेपानी तथा सरसफाई स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	सुशासन उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता सुचना तथा संचार अनुगमन तथा मूल्यांकन समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार

लैंगिक परिक्षण अवधीमा अवलम्बन गरिएका विधि तथा तरीकाहरू

लैंगिक परिक्षणका लागि लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ र कार्यविधि २०७६ मा उल्लेख भए अनुसार ३ वटा चरणहरू पार गरि परिक्षण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

क) तयारी चरण :

- सम्पर्क समन्वय :

यस तयारी चरणमा लैससास परिक्षण सहजकर्ताबाट गाउँपालिकाका अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतसँग समन्वय गरि लैंगिक परिक्षणको बारेमा जानकारी गराई परिक्षण मिति र समय व्यवस्थापन गरियो । साथै तोकीएको मितिमा सहभागिहरूलाई आमन्त्रण गर्न अनुरोध गरियो ।

- प्रारम्भिक सूचना संकलन

गा.पा.को प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र महिला बालबालिका शाखासँग छलफल गरि आवश्यक पर्ने दस्तावेजहरू संकलन गरिएको थियो । सन्दर्भ सामग्री संकलनको क्रममा स्थानीय ऐन संग्रह, वार्षिक योजना, क्षेत्रगत योजना,

वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक/बार्षिक समिक्षा, विकास बुलेटिन, प्रोफाइल, निर्णय प्रतिलिपि आदि दस्तावेजहरु संकलन गरि अध्ययन गरिएको थियो ।

(ख) कार्यान्वयन चरण

- कार्यशाला सञ्चालन

गाउँपालिकाले दिएको मिति र समयमा गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रसाशकिय अधिकृत, लगायत पदाधीकारीहरु र विषयगत शाखाका प्रमुखको सहभागितामा २ दिने कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरी लैससास परिक्षण बारे अभिमूलिकरण र परिक्षण कार्य सम्पन्न गरियो । लैससास परिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिनका लागि उक्त गोष्ठीको अवधीमा उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा लैससास परिक्षण कार्यदल गठन भएको छ ।

- लैससास परिक्षण सुचक लेखाजोखा तथा प्रश्नावलीहरुमा अंक प्रदान

लैससास परीक्षण दिग्दर्शन २०७८ र कार्यविधि २०७६ अनुरूपका मुख्य सुचकको विषय वस्तु अनुसार समूहमा विभाजन गरि समूहमा छुट्याइएका प्रश्नावलीहरुमा सामूहिक छलफल गरि सहमतिमा अंक प्रदान गर्न सहजीकरण गरिएको थियो । सहभागिहरुले निर्देशिका अनुसार गा.पा.को अवस्था अनुसार १ वा ०.५ वा ० अंक प्रदान गर्न सहयोगी प्रमाणहरुकरु चाहिने विषयमा सहजकर्ताहरुबाट स्पष्टरूपमा सहजीकरण गरिएको थियो ।

- सवल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर र चुनौती (SWOT Analysis) विश्लेषण

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा स्थानीय तहमा भएका अभ्यासहरुमा सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर र चुनौतीहरुका विषयमा समूह छलफल गरि विश्लेषण गरिएको थियो ।

- कार्ययोजना तयारी

गाउँपालिकाको लैससास परिक्षणबाट प्राप्त परिणामका आधारमा सवल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीका विषयमा विश्लेषण गरिएको थियो । सवल पक्षहरुलाई निरन्तरता दिई सुधार गर्नु पर्ने पक्षलाई समेट्ने गरि कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा गर्नु पर्ने काम, जिम्मेवारी, समय र थप दायित्व आवश्यकताका बारेमा अनुमान गरिएको छ ।

(ग) प्रतिवेदन चरण

लैससास परिक्षण सुचकहरुको लेखाजोखाबाट सहभागीहरुले प्रश्नावलीहरुमा दिएको अंकको आधारमा प्राप्त नतिजालाई माकुरी जालो र बारग्राफमा तयार गरिएको छ । त्यसैगरी गाउँपालिकाको SWOT Analysis गरी सवल पक्षलाई निन्तरता दिई सुधारगर्नुपर्ने पक्षलाई समेट्ने गरी आगामी कार्ययोजना समेत तयार गरीएको छ । २ दिने कार्यशाला गोष्ठीका क्रममा आएको नतिजालाई ड्राफ्ट प्रतिवेदनका रूपमा प्रस्तुत गरिएको थियो । सोही आधारमा समग्र प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

लैंगिक परिक्षणका सहभागीहरु :

मिति २०७९ बैशाख ४ र ५ गते गुठिचौर गाउँपालिकामा लैससास परिक्षण कार्य सम्पन्न भएको छ । लैससास परिक्षण कार्यमा गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष लगायत कार्यपालिका सदस्यहरु, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत र सबै विषयगत शाखा प्रमुखहरुको सहभागिता रहेको थियो । सहभागिहरुको लैंगिक तथा जातीगत विवरण निम्न तालीकामा उल्लेख गरिएको छ भने नामावली विवरण अनुसुची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।

लैससास परिक्षण कार्यशालामा सहभागीहरुको लैंगिक तथा जातीगत बिवरण

न.पा./गा.पा.	दलित		जनजाती		बा.क्षो		अन्य		जम्मा महिला	जम्मा पुरुष	कूल जम्मा
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु			
गुठिचौर गा.पा. जुम्ला	।	४	।	०	५	१४	०	०	६	१८	२४

लैससास परिक्षणका औजारहरु :

- तालीकाद्वारा अंक प्रस्तुत्
- माकुरी जालो विश्लेषण
- बार डायग्राम तथा स्तम्भ चित्र विश्लेषण
- सबल पक्ष, सुधार गर्नु गर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीहरु विश्लेषण (SWOT Analysis)

लैससास परिक्षणबाट आएका मुख्य प्राप्तीहरु :

- लैससास परिक्षणलाई निरन्तरता दिनका लागि गुठिचौर गा.उँपालिकाको उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा ५ सदस्सय एक कार्यदल गठन भएको छ। कार्यदलमा सहभागीहरुको बिवरण निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ :
  - १) संयोजक : जानदेवी एडी, गा.उँपालिका उपाध्यक्ष
  - २) सदस्य : चन्द्र बा. नेपाली, बडा अध्यक्ष बडा नं ५
  - ३) सदस्य : लाल माया दमाई, कार्यपालीका सदस्य
  - ४) सदस्य : अम्बर राज गिरी, सा. वि. शाखा
  - ५) सदस्य सचिव : सुस्मिता थापा, महिला बालबालिका शाखा
- लैससास परिक्षणको नतीजाले लैससास क्षेत्रमा गा.उँपालिकाको विद्यमान कानुन तथा नितिगत व्यवस्था र वर्तमान अभ्यास साथै अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरु कार्यान्वयन बारेमा यथार्थ चित्रण गरेको छ।
- गा.उँपालिकाको नीति कानुन, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन र अनुगमन प्रक्रियामा लैंगिक तथा समावेशी सहभागीताको अवस्था लेखाजोखा गरी सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्रहरु पहिँचान गरिएको र लैससासमैत्री गा.उँपालिका निर्माणका लागि रणनीति बनाई लागु गर्ने प्रतिबद्धता जनाइएको छ।
- गा.उँपालिकाका पदाधीकारी तथा कर्मचारीहरुको आचरण, व्यवहार, कार्यशैली र भाषा प्रयोगमा लैंगिक संवेदनशीलता हुनुपर्ने कुरामा ध्यानाकर्षण भएको छ।
- लैंगिक उत्तरदायी योजना तथा बजेट तर्जुमा हुनुपर्ने कुरामा गा.उँपालिकाको ध्यानाकर्षण भएको र साथै गा.उँपालिकालाई लैंगिकमैत्री तथा समावेशी योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्न मार्गनिर्देश गर्ने गरी सहयोगी दस्तावेज तयार भएको छ।
- लैंगिक परिक्षणबाट प्राप्त सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरु क्रमशः सम्बोधन हुने गरी बार्षिक कार्ययोजना निर्माण गरिएको छ।

लैससास परिक्षण बिधिबाट देखिएका लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था :

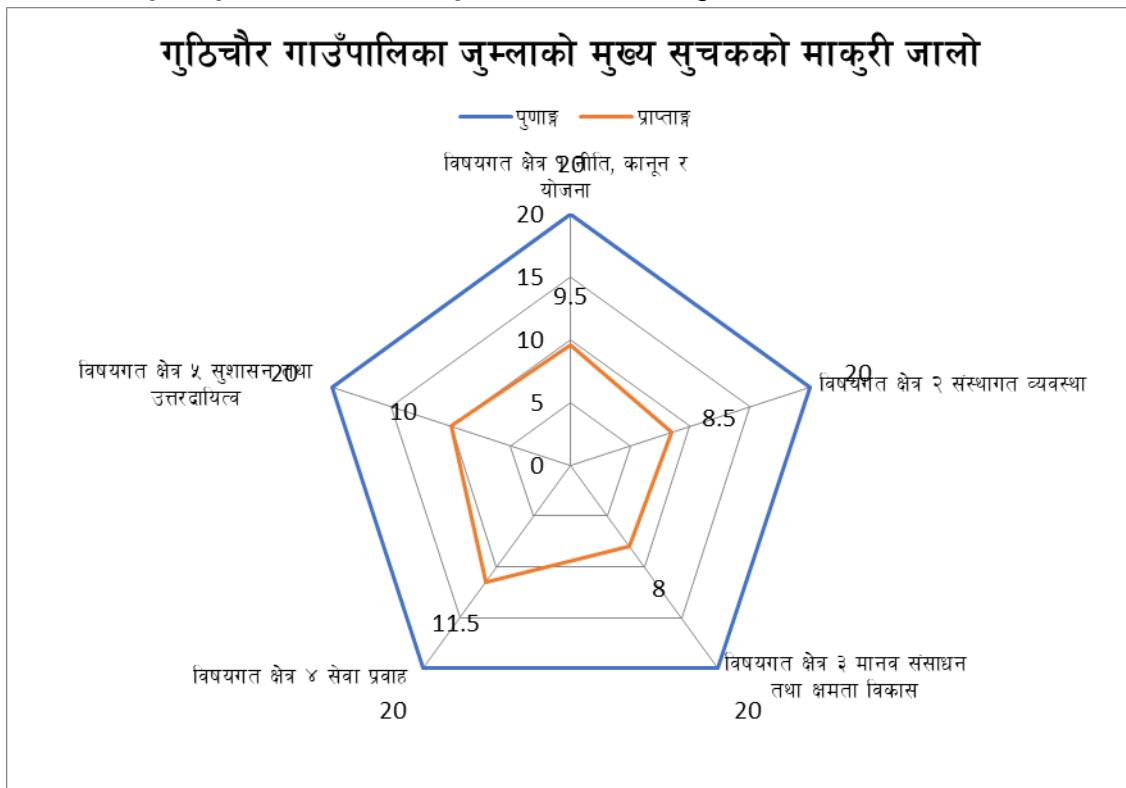
लैससास परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ तथा कार्यबिधि २०७६ बमोजिम गुठिचौर गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधीहरु र विषयगत शाखा प्रमुखहरुको सहभागितामा ५ वटा मुख्य सुचक तथा २२ वटा उपसुचक अन्तर्गतका १०० वटा सुचकहरुमा सहभागिहरुबाट लेखाजोखा गरी स्वमूल्यांकनको आधारमा हरेक सुचकहरुमा अंकभार प्रदान गरिएको छ। अंक प्रदान गर्ने क्रममा यस गाउँपालिकाले सुचकको पुर्णत उपयोग गरेको छ भने अंक १, प्रदान गरेको छ भने आशिक उपयोग भएकामा अंक ०.५ प्रदान गरिएको र कुनैपनि काम भएको छैन भने ० अंक दिइएको छ। हरेक सुचकहरुको प्राप्तांकलाई मूल शिर्षककामा संयोजन गरी आएको नतीजालाई तालीका, माकुरी जालो र स्तम्भ चित्रद्वारा प्रस्तुत गरिएको छ। यसरी प्राप्त अंकहरुको आधारमा सम्बन्धीत गाउँपालिकाको सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीहरु पहिँचान (SWOT Analysis) गरी सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुलाई सम्बोधन हुने गरी कार्ययोजना निर्माण गरिएको छ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण नतिजा बिश्लेषण :

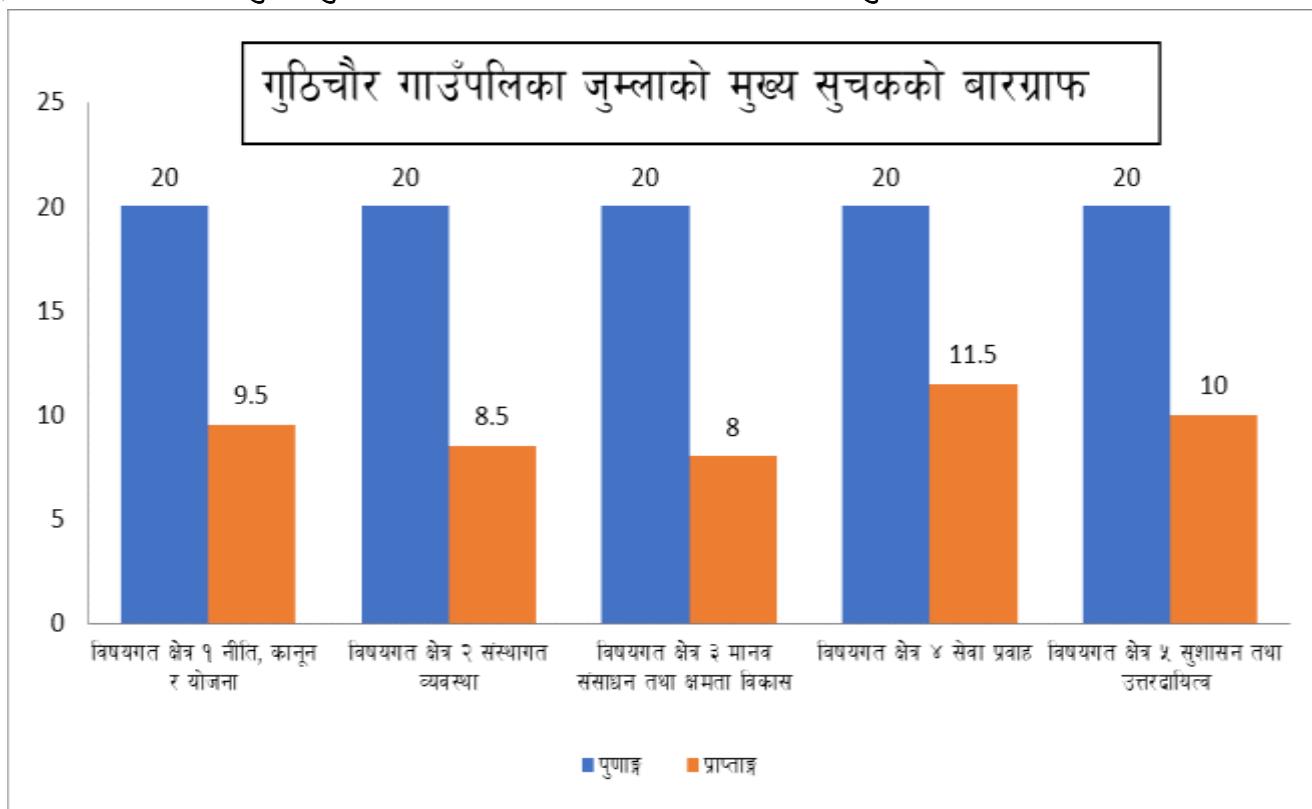
क) लैससास मूल शिर्षक बिश्लेषण तालीका गुठिचौर गाउँपालिका जुम्ला

गुठिचौर गाउँपालिका जुम्लाको लैससास परिक्षण मुख्य सुचक बिश्लेषण नतिजा			
मूल विषय सुचक	सुचक नम्बर	पुर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
नीति कानून योजना	१.१.१.८, १.२.१.२.८, १.३.१.३.४,	२०	९.५
संस्थागत व्यवस्था	२.१.१.२.४, २.२.१.२.२.४, २.३.४.२.४.१.२.४.४, २.५.१.२.५.४	२०	८.५
मानव संशाधन तथा क्षमता विकास	३.१.१.३.१.८, ३.२.१.३.२.४, ३.३.१.३.३.४, ३.४.१.३.४.४	२०	८
सेवा प्रवाह	४.१.१.४.१.४, ४.२.१.४.२.४, ४.३.१.४.३.४.४.४.१.४.४.४, ४.५.१.४.५.४	२०	११.५
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	५.१.१.५.१.४, ५.२.१.५.२.४, ५.३.१.५.३.४, ५.४.१.५.४.४, ५.५.१.५.५.४	२०	१०
कुल प्राप्तांक		१००	४७.५

ख) लैससास परिक्षण मुख्य सुचक प्राप्तांकको माकुरी जालो बिश्लेषण गुठिचौर गाउँपालिका

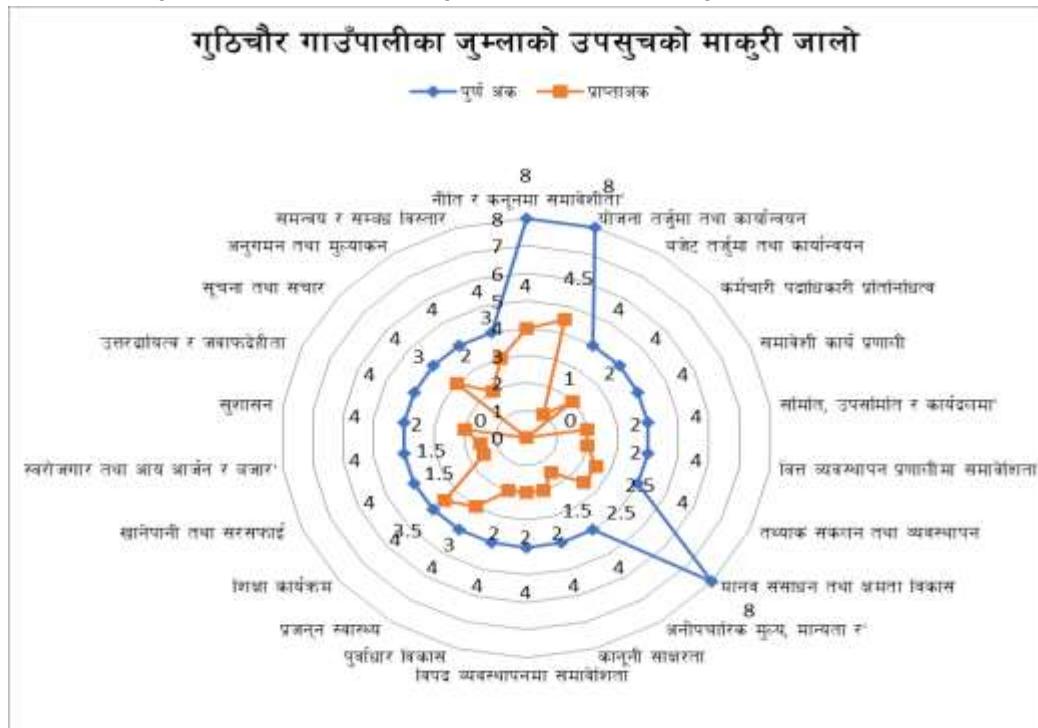
ग) लैससास परिक्षण मुख्य सुचकमा प्राप्तांक स्तम्भ चित्रद्वारा बिश्लेषण गुठिचौर गाउँपालिका

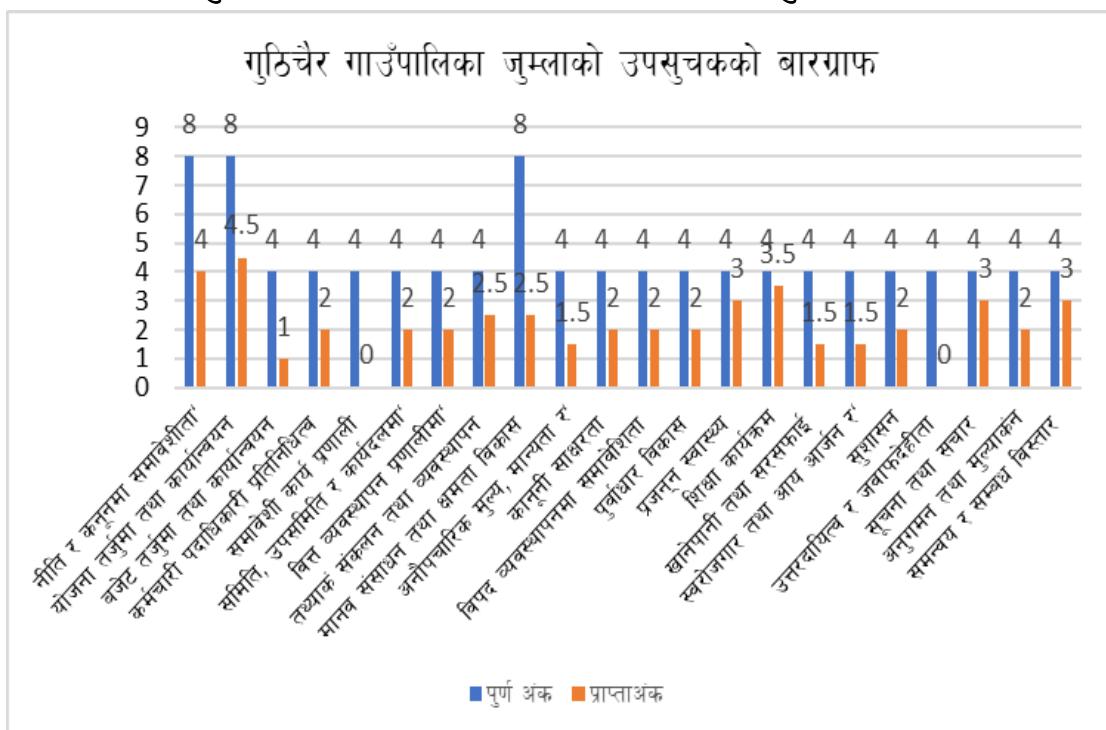
घ) लैससास परिक्षण उप सुचकमा प्राप्तांक तालीका गुठिचौर गाउँपालिका

सि.नं.	सहायक विषय सुचकहरू	कुल अंक	प्राप्तांक
1	निति कानूनमा समावेशीता र सहभागिता	८	४.५
2	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	४.५
3	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	१
4	कर्मचारी तथा पदाधीकारी प्रतिनिधित्व	४	२
5	कार्यप्रणालीमा समावेशी	४	०
6	समिति, उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	२
7	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशी	४	२
8	तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५
9	मानव संशानधन तथा क्षमता विकास	८	२.५
10	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुशंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	१.५
11	कानूनी साक्षरता	४	२
12	विपद व्यवस्थापनमा समावेशीता	४	२
13	पुर्वाधार विकास	४	२
14	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	३
15	शिक्षा कार्यक्रम	४	३.५
16	खानेपानी तथा सरसफाई	४	१.५
17	स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	१.५
18	सुशासन	४	२
19	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	०
20	सुचना तथा संचार	४	३
21	अनुगमन तथा मूल्यांकन	४	२
22	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	३
	जम्मा	१००	४७.५

ड) लैससास परिक्षण उपसुचकमा प्राप्तांकको माकुरी जालो बिश्लेषण गुठिचौर गाउँपालिका

च) लैससास परिक्षण उप सुचकमा प्राप्तांकको स्तम्भ चित्रद्वारा बिश्लेषण गुठिचौर गाउँपालिका

गुठिचौर गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण बिश्लेषण नितिजा अनुसार यस गाउँपालिकाले शिक्षा ऐन, स्वास्थ्य नीति, नियामावली, बालअधिकार संरक्षण तथा प्रबद्धन सम्बन्ध सम्बन्धी कार्यविधि र लैङ्गिक हिंसा निवारण कोष परिचालन तथा सञ्चालन कार्यविधि लगाएतका विभिन्न एन नियमावली बनाई लैससासको क्षेत्रमा सकारात्म प्रयासहरु थालनी गरेको देखिन्छ । विभिन्न समिति उपसमितिमा ३३ प्रतिशत सहभागिता सुनिश्चत भएको र ४० प्रतिशत सहभागिताको अभ्यास शुरु भएको छ । वार्षिक योजनामा लक्षीत वर्गका लागि केही रकम बिनियोजन गर्ने गरिएको छ । महिला बालबालिका शाखा मार्फत बालविवाह विरद्धका अभियानहरु सञ्चालन र महिला लगायत लक्षीत समुदायका लागि काम गर्ने गरेको छ । लैससासको क्षेत्रमा गाउँपालिकाकाबाट थालनी गरिएका सकारात्मक अभ्यासहरुलाई निरन्तरता दिई समग्र विकास प्रक्रियामा लैंससासको मूलप्रवाहीकरण गर्नका लागि बनेका नीति तथा कानुनहरुको समिक्षा गरी लैससासका विषयहरु समावेश गर्न आवश्यक देखिन्छ । त्यसैगरी योजना तर्जुमा तथा बजेट बिनियोजन लैंगिकमैत्री बनाउन योजनाका हरेका चरणमा लैससासको हिसावले समावेशी सहभागिता सुनिश्चत गरी कार्यान्वयन गर्न सकेमा लक्षीत वर्ग समुदायको आवश्यकता सम्बोधन हुने र लक्षीत समुदायले प्रत्यक्ष लाभ लिन सक्ने देखिन्छ । गाउँपालिकाले खण्डकृत तथ्यांक अद्यावधीक गरी सोटी अनुरूप योजना तथा बजेट बनाउन सकेमा लक्षीत समुदायका सवाल सम्बोधन हुने देखिन्छ ।

लैससास सम्बन्धी संघिय कानुन तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धता स्थानीयकरण गर्न कार्ययोजना बनाई लागु गर्न आवश्यक छ । जनप्रतिनिधि तथा मानवस्रोतको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्ययोजना सहित योजना तथा बजेट बिनियोजन हुन सकेमा पालिकाले लैससामैत्री कार्यप्रणाली अवलम्बन गर्न सक्छ ।

परीक्षण पश्चात प्राप्त गरेको गुठिचौर गाउँपालीकाको अंकको लेखाजोखा

नोट: मुल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अंक, मध्यम अवस्थालाई ०.५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक दिनु पर्नेछ। तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा '१', '०.५', र '०' अंक पाउने अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ। यी सूचकमा गरिने मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन हो। समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गर्नु पर्नेछ।

सि. नं.	सूचक बिषय	सहायक बिषय	अ. इक	सूचक नं.	सूचक	सूचकको अड्क	प्राप्ता इक	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
१	नीति, कानून, योजना २० नीति र कानूनमा समावेशिता। सहभागिता।		८	०. ०. ०.	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको इष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लैससास इष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रूपमात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको।	०-१	०.५	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको इष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रूपमात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको।	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको इष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लैससास इष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रूपमात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको।	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु। यस सम्बन्धी निर्णय फाइलहरु।	
२			२	०. ०. ०.	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको इष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको।	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको इष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे आँसिक रूपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको।	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको इष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना का दस्तावेजहरु र लेखाजोखा सम्पन्न भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरु तथा निर्णय फाइलहरु।	

१ ५			१. २.	स्थानीय तहका योजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बने / नबनेको	०-१	०.५	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बनेको ।	स्थानीय तहका योजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बनेको ।	स्थानीय तहका योजना दस्तावेज
१ ६			१. २. ८	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता भए। नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए / नदिएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको ।	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको ।	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूको सहभागिता प्रावधानहरू र केही योजनाको नमूना अवलोकन
१ ७	बजेट तर्जुमा तथा कार्यक्रमवर्तन	४	१. ३. १	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अधि समुदायका महिला, बालबालिका अपाइग जनजाति, मधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गका समूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिए/नगरिएको ?		०.५	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अधि समुदायका महिला, बालबालिका अपाइग जनजाति, मधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गका समूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अधि समुदायका महिला, बालबालिका अपाइग जनजाति, मधेशी, मुशिलम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गका समूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा अधि समुदायका सरोकारवालाहरू सँगको छलफल र परामर्श तथा विपन्नता स्तरीकरण सम्बन्धी आवधिक दस्तावेज
१ ८			१. ३. २	स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैंडिंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए/ नगरिएको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैंडिंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण गर्न कहिले काही बजेटको व्यवस्था हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैंडिंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण गर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरू

३ ५			२.४. ^३	के स्थानीय सरकारमा लैडिंगिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्था भएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचान गरिएको छ ?	०-१	०	स्थानीय सरकारमा लैडिंगिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्था भएको तर सो अनुसार कार्यक्रम पहिचान नगरिएको ।	स्थानीय सरकारमा लैडिंगिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेट तथा कार्यक्रम प्रवन्ध नै नभएको ।	स्थानीय सरकारमा लैडिंगिक डेस्कको व्यवस्था तथा सोको लागि आवश्यक जनशक्ति, वजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्था भएको दस्तावेज
३ ६			२.४. ^४	स्थानीय सरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे/नगरेको र कम्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्न गरेको र कम्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्युटरकृत लेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन बजे विनियोजन गरेको दस्तावेज र सूचना प्रणाली र यसबाट प्रवाहित सूचनाहरू
३ ७	तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	४	२.५. ^१	के स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डकृत सूचना। तथ्याँक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) (गाऊँ/नगर प्रोफाइल)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डकृत सूचना। तथ्याँक संकलन गरेको तर खण्डीकृत तथ्याङ्कको अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डकृत सूचना। तथ्याँक संकलन पनि नगरेको ।	महिला, पुरुष, बालबालिका, सबै जातजातिका (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) खण्डकृत तथ्याङ्कको गाऊँ/नगर प्रोफाइल ।

३ ८			२. १.	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साइकन गर्न गरेको / नगरेको (गाउँ/नगर प्रोफाइल)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साइकन गर्न गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साइकन गर्न नगरेको ।	स्थानीय स्तरका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना। तथ्याँक नक्साइकन सहितको गाउँ/नगर प्रोफाइल ।
३ ९			२. १.३	के स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्न गरेको छ ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्न नौति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानि स्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्न नगरेको ।	स्थानीय पार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्यांक तथा सूचनाको विवरण र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा दस्तावेज ।
४ ०			२. १.४	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याँक अद्यावधिक गर्न गरे नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याँक अद्यावधिक गर्न गरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याँक अद्यावधिक गर्न नगरेको ।	स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा पञ्जिकरणको अभिलेख ।
४ १	२० विकास क्षमता संसाधन तथा मानव संसाधन	विकास क्षमता संसाधन तथा मानव	८ ३.१.१	लैंडिंगक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्न कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ?	०-१	०.५	लैंडिंगक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैंडिंगक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैंडिंगक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना, बार्षिक बजेट किताब र लैसासमा खर्च गर्ने कार्यविधि

४ २			?	स्थानीय सरकारका पदाधिकारी। कमर्चारीहरूले लैंगिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वा छैन् र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो / थिएन ?	०-१	0.5	स्थानीय सरकारका पदाधिकारी। कमर्चारीहरूले लैंगिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको।	स्थानीय सरकारका पदाधिकारी। कमर्चारीहरूले लैंगिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको।	स्थानीय तहका पदाधिकारी। तथा कर्मचारीहरू र समावेशी सदस्यहरूलाई तालिम प्रदान गर्दा कुल संख्याका आधारमा महिला तथा पुरुषको सहभागी संख्याको अनुपात विश्लेषण प्रतिवेदन
४ ३			?	तालिमका विषय वस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैंगिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ / छैन ?	०-१	0.5	तालिमका विषय वस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैंगिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको।	तालिमका विषय वस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैंगिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको, महिलाका आवश्यकता समेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको।	तालिमका विषय वस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैंगिक सम्बेदनशील भाषाको विषयवस्तु, भाषाको लेखन र प्रयोगको स्तर, आवश्यकतामा आधारित भएको तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको।
४ ४			?	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राविधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन्/छैनन् ? सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरिएको छ / छैन ?	०-१	0.5	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू रहेका र सो अनुसारको बजेट विनियोजन हुने गरेको।	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू र सो अनुसार वजेट विनियोजन हुने नगरेको।	महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू र क्षमता विकास सम्बन्धी प्राविधिक तालिम, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदिको प्रतिवेदन र परिमाण खुल्ने बजेट खर्च विवरण

४ ५			३.१.५	के स्थानीय सरकारमा लैडिंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	0.5	स्थानीय सरकारमा लैडिंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीय सरकारमा लैडिंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीय सरकारमा लैडिंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिम प्राप्त जनशक्ति संख्या विवरण	
४ ६			३.१.६	के स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	0	स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको।	स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको।	स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्बन्धी जनशक्ति नहेको।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण
४ ७			३.१.७	महिला र वनिचिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको (संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	0	महिला र वनिचिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको।	महिला र वनिचिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको।	महिला र वनिचिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको।	स्थानीय तहको बाष्पिक कार्यक्रम र महिला तथा वनिचिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रमहरूको उपस्थिति विवरण

६			स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित अलगै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ /ैन ?	०-१	०	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित अलगै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको।	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित अलगै कक्ष र समयको व्यवस्था मा बच्चालाई स्तनपानका निमित अलगै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन	
६			परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिएका छन् ?	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिएका।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धी कार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू मात्र संचालन भएका।	सुट्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्ने, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र योन शिक्षा आदानप्रदान स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी गर्ने, एचआईबी एड्स, स्तन क्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आड्ग खस्ने अवस्था सुधार गर्ने र स्वास्थ शिविरहरू राख्ने जस्ता महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या

६ ८			महिला, गरिब, निमुखा र बज्जितिकरणमा परेका व्यक्तित्वहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट भए/नभएको ?	०-१	१	महिला, गरिब, निमुखा र बज्जितिकरणमा परेका व्यक्तित्वहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट भएको।	महिला, गरिब, निमुखा र बज्जितिकरणमा परेका व्यक्तित्वहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने कार्यक्रम र बजेट भएको।	महिला, गरिब, निमुखा र बज्जितिकरणमा परेका व्यक्तित्वहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोग गर्ने चालु बर्षको कार्यक्रम र बजेट भएको प्रति र गतबर्षको समीक्षा प्रतिवेदन
६ ९	शिक्षा कार्यक्रम	४	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाए/नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने नीति भएपनि विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने नीति भएपनि विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध नमिलाएको।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने नीति भएपनि विद्यालयमा भर्ना गराउने बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने निर्णय तथा यसको कार्यान्वयन प्रतिवेदन

(ज) गुठिचौर गा.पा.को लैससास परिक्षणबाट प्राप्त सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतीहरू (SWOT Analysis)

मूल शिर्षक	सबल पक्षहरू	सुधार पक्षहरू	गर्नुपर्ने	अवसर	चुनौती
नीति कानुन र योजना	1.1.6, 1.2.8,	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, , 1.1.7, 1.1.8, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.4, 1.2.5, 1.2.6, 1.2.7, 1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.4		<ul style="list-style-type: none"> ■ संघिय सरकारबाट जारी नमुना कानुनहरूलाई टेकेर स्थानीय नीति तथा कानुन कार्यविधि बनाउन सकिने । ■ पालिकाले लैससास नीति, कार्यविधि बनाई लक्षीत वर्ग समुदायको समग्र विकासमा काम गर्न सक्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ■ बनेका सबै नीति र कनुनहरू पुणरुपमा कार्यन्वयनमा ल्याउन कठिनाई । ■ ऐन कानुन निर्माण गर्ने दक्ष जनशक्ति नहुनु ।
संस्थागत व्यवस्था	2.4.1, 2.5.4	2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3, 2.2.4, 2.3.1, 2.3.2, 2.3.3, 2.3.4, 2.4.2, 2.4.3, 2.4.4, 2.5.1, 2.5.2, 2.5.3,		<ul style="list-style-type: none"> ■ संविधानमा व्यवस्था भएको समावेशी , समानुपातिक व्यवस्था कार्यन्वयनमा आउने सबैले समान अवसर पाई मूल विकासको मूल प्रवाहमा ल्याउन सकिने । 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पृत्रिसतात्मक सोंचले गर्दा महिला नेतृत्व स्वीकार गर्न नसक्नु । ■ लिङ्गको आधारमा पदलाई स्वीकार गर्न नसक्नु ।
मानव संशाधन तथा क्षमता विकास	3.4.1, 3.4.3,	3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.7, 3.1.8, 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.4.2, 3.4.4,		<ul style="list-style-type: none"> ■ पालिकामा भएको जनशत्तिलाई व्यवस्थीत गरि परिचालन गर्न सकिने । ■ कार्मचारी र पदाधिकारीको क्षमतामा विकास भई कार्यकुशलतामा बढ़ि हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> ■ लैससासको आधारमा क्षमता विकास नहुनु । ■ खण्डकृत तथ्याङ्क व्यवस्थापन नहुनु । ■ कार्यक्रमहरूको निरन्तरता नगरिनु ।

सेवा प्रवाह	4.1.4, 4.2.3, 4.2.4, 4.3.1, 4.3.2, 4.3.4 , 4.5.3	4.1.1, 4.1.2, 4.1.3, 4.2.1, 4.2.2, 4.3.2, 4.3.3, , 4.4.1, 4.4.2, 4.4.3, 4.4.4, 4.5.1, 4.5.2, 4.5.4,	<ul style="list-style-type: none"> ■ वन्नियतिकरण परे नपरेको विश्लेषण गरेर सेवाप्रवाह गर्न सकेमा सेवा प्रदायक र सेवा ग्रहीको दुरी नजिकको भै विपन्न पछाडिपारिएका वर्गको सेवामा पहुंच बढ्दि गर्न सकिने । ■ कर्मचारीहरुको क्षमता विकासमा कमी क्षमता विकासका कार्यक्रममा प्रयोग्य बजेट विनियोजना नगरिनु ।
सुशासन र उत्तरदायित्व	5.1.1, 5.3.1, 5.3.2, 5.5.1,	5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.3.3, 5.3.4, 5.4.1, 5.4.2, 5.4.3, 4.4.4, 5.5.2, 5.5.3, 5.5.4	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थनीय सरकारले विभिन्न विषयमा नीति निर्माण गरेकोले कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिने । ■ सशक्त एवं सचेत नागरीक समाज रहेको । ■ विकास निर्माण, सेवा प्रवाहको मापदण्ड र प्रक्रियाह लक्षित वर्गलाई स्पस्ट बुझाउनु । ■ सुचना प्रविधि र पृष्ठपोषणलाई संरचनात्मक रूपमा आत्मसाथ गर्नु । ■ भौगोलिक विकटता, ईन्टरनेट तथा विद्युत समस्या

(भ) लैससास कार्यान्वयन सम्बन्धी बार्षिक कार्ययोजना २०७८/०७९ गुठिचौर गाउँपालिका जुम्ला

मूल शिर्षक		अवस्था सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप संचालन गर्ने जिम्मेवारी			समयाब्धी	थप दायित्व	
पुण्डि	प्राप्ता		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
नीति कानुन योजना (२०)	९.५							
नीति र कानुनमा समावेशीता सहभागिता (८)	४	१.१.१. गाउँपालिकाको कानुन तथा नीति बनाउने क्रममा लैससास विषय समावेश गर्नका लागि समावेशी समिति बनाउने ।	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,	कार्यपालिका, गाउँ सभा	विषयगत शाखा, वडा कार्यालय	२०७९।०८०		नपर्ने
		१.१.२. गा.पा.को स्थानीय नीति तथा कानुन जारी गर्नु भन्दा पहिले लैससास विषय समावेश भए नभएको बारेमा अनिवार्य लेखाजोखा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिने ।	प्र.प्र.अ कानुन मस्यौदा समिति.	गाउँसभा, कार्यपालिका	विधान तथा कानुन मस्यौदा समिति	२०७८।०७९ देखि निरन्तर		नपर्ने
		१.१.४. आवधिक योजना बनाइ लैससास सम्बन्धीका कार्यक्रमहरूबनाई समावेस गर्ने र महिला पुरुष समिकास तथा लैगिक विभेद विरुद्ध रणनीति बनाई लागु गर्ने	सामाजिक विकास समिति	गाउँसभा	महिला बालबालिका शाखा	२०७९।०८०	विषय विज्ञ	
		१.१.६ स्थानीय श्रमनीति बनाई सो अनुसार कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।	रोजगार संयोजक	गाउँसभा, कार्यपालिका	रोजगार शाखा	२०७९।०८०		नपर्ने
योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन (८)	४.६	१.२.२. गाउँपालिकाबाट बन्ने नीति तथा कार्यक्रम महिला, तथा बच्चतिकरणमा परेका समुदायको विकासका लागि निश्चित प्रतिशत बजेट सिमा निर्धारण गर्ने ।	बजेट सिमा निर्धारण समिति	गाउँसभा, कार्यपालिका	वडा कार्यालय, विषयगत शाखा	२०७९।०८० देखि निरन्तर	थप बजेट	
		१.२.३ लक्षीत वर्गको आवश्यकताका आधारमा योजना छनौट गरि प्रथमिकिकरण गरि योजना कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक विकास शाखा	गाउँसभा कार्यपालिका	वडा कार्यालय र विषयगत	२०६९।८०		नपर्ने

					शाखा			
		१.२.५ योजना तर्जुमा गर्दा लक्षीत वर्गको छुट्टाछुटै अवस्था विश्लेषण गरि योजना छनौट गर्ने	योजना शाखा	कार्यपालिका	बडा कार्यालय	२०७९।०८०		नपर्ने
		१.२.६. दिगो विकास लक्ष्यहरूको स्थानीयकरणका लागि लक्ष नं.५ लाई कार्ययोजना बनाई बजेट बिनियोजन गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र.प्र. अ. र सा.बि.शा.	२०७९।०८०		नपर्ने
		१.२.७. योजना तर्जुमा गर्दा महिला र बच्चितिमा परेका वर्ग समुदायलाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने योजनालाई प्राथमिकता दिई कार्यान्वयन गर्ने ।	लैससास कार्यान्वयन समिति	कार्यपालिका	बडा कार्यालय, बिषगत शाखा	२०७९।०८०		नपर्ने
बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन (४)	।	१.३.२. गाउँपालिकाको बजेट बिनियोजन गर्दा क्षमता विकासकोलागि आवश्यक बजेट बिनीयोजन गरि कार्यान्वयन गर्ने र लैससास परिक्षणका लागि बजेट छुट्याउने ।	सामाजिक विकास समिति	गाउँसभा	सा.बि.शा, म.बा.शाखा	२०७९।०८०	थप बजेट	
		१.३.३. लैससास परिक्षण पछि बनेका योजना कार्यान्वयन कार्यान्वयन गर्ने	प्र.प्र.अ, महिला बालबालिका शाखा	गाउँसभा	सा.बि.शा	२०७९।०८०	थप बजेट	
		१.३.४ लक्षीत वर्गको आवश्यकता पहिचान गरि निश्चित प्रतिशत बजेट बिनियोजन गर्ने ।	योजना शाखा	गाउँशाखा कार्यपालिका	बडाकार्यालय, विषयगत शाखा	२०७९।०८०		नपर्ने
संस्थागत व्यस्था (२०)	८.५							
कर्मचारी पदाधीकारी प्रतिनिधित्व (४)	१	२.१.३. स्थानीय भाषाबोल्ने कर्मचारीको कार्यजिम्मेवारी तोकि जस्तावेजीकरण गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	प्र.प्र.अ.	महिला बालबालिका शाखा	२०७८।०७९		नपर्ने
		२.१.४. सिप विकास तथा क्षमता	सामाजिक	कार्यपालिका	प्र.प्र.अ.	२०७८।०७९	थप बजेट	

		अभिवृद्धि कार्यक्रममा महिला सहभागितालाई सुनिश्चित गर्ने	विकास शाखा			देखि निरन्तर		
कार्यप्रणालीमा समावेशी (४)	०	२.२.१. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी रणनीति बनाउने ।	सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७९०८०	थप बजेट	
		२.२.२ लैंगिज्ञक विकास सम्पर्क व्यक्ति तोकि टि.ओ.आर. समेत उपलब्ध गराउने	महिला तथा बालवालिका शाखा	प्र.प्र. अ.	महिला तथा बालवालिका शाखा	२०७९ देखि		नपर्ने
		२.२.३. कार्यालयमा हुने दुरव्यवहार, भेदभाव र महिला हिंसा नियन्त्रणका लागि आचार संहिता निर्माण गरी लागु गर्ने	उपाध्यक्ष, सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७८०७९	थप बजेट	
		२.२.४. लैससास समन्वय समितिले योजना समितिलाई लैससास सम्बन्धी प्रतिवेदन बनाईल योजना तर्जुमा समितिलाई सुझावका लागि पेस गर्ने	लैससास कार्यान्वयन समिति	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७८०७९ देखिनिरन्तर		नपर्ने
समिति उपसमिति कार्यदलमा प्रतिनिधित्व (४)	१	२.३.३ अनुगमन समितिले मासिक अनुगमन प्रतिवेदन तयार गरि कार्यपालिकामा पेस गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.लैससास समन्वय समिति	२०७८०७९ देखि निरन्तर		नपर्ने
		२.३.४. विभिन्न समिति, उपसमिति र कार्यदलले दिएका सुझावहरु अनिवार्य कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र.प्र.अ,	२०७९ देखि निरन्तर		नपर्ने
वित्त व्यवस्थाप्रणालीमा समावेशीता (४)	२	२.४.२ लक्षीत वर्गको क्षमता विकासका लागि नीति तथा कार्यक्रम तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र.प्र.अ. र म. बा. शाखा	२०७८०७९	थप बजेट	
		२.४.३. लैंगिक डेस्क स्थापना गरी मानव स्रोत व्यवस्थापन गर्ने । मनोप्रामण सम्बन्ध बजेट व्यवस्था गर्ने ।	सामालिक विकास शाखा	कार्यपालिका	प्र.प्र.अ	२०७८०७९	थप मानव श्रोत	

		२.४.४ समावेसी सुचना प्रबाह गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने ।	सुचना अधिकारी	प्र.प्र.अ.	सूचना शाखा	२०७९ देखि निरन्तर		नपर्ने
तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन (४)	८	२.५.२ विपन्नता स्तरिकरण गरि यस आधारमा कार्ययोजना तयार गर्ने ।	रोजगार शाखा	कार्यपालिका	विषयगत शाखा	२०७८०७९ देखिनिरन्तर	थप बजेट	
		२.५.३ गा.पा.को प्रोफाइल अद्याबधीकका लागि खण्डकृत तथ्यांक संकलन तथा अद्याबधीक गर्ने ।	प्र.प्र.अ.	कार्यपालिका, गाउँसभा	बडा कार्यालय	२०७९०८०	थप बजेट	
मानव संशाधन तथा क्षमता विकास (२०)	८							
मानव संशाधन तथा क्षमता विकास (८)	२५	३.१.१. लैससास सम्बन्धी क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७८०७९		नपर्ने
		३.१.२. गाउँपालिका पदाधीकारी र कर्मचारीहरु र लक्षीत समुदायका लागि लैससास तथा लैंगिक हिंसा विरुद्ध तालीम संचालन गर्ने	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.,	२०७९०८०	थप बजेट	
		३.१.३. तालीमहरुमा लैंगिक सम्बेदनशिल भाष प्रयोग र महिलाका विशेष आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.,	२०७८०७९		नपर्ने
		३.१.४.लैससास सम्बन्धी तालीम संचालनका लागि मानवस्रोत बढाए गर्ने	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७८०७९	थप बजेट	
		३.१.६ मानव संसाधन विकास केन्द्र स्थापना गरि जिम्मेवारी दिने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र.प्र.अ.	२०७८०७९		नपर्ने
		३.१.८. बेड्जिड घोषणपत्रमा महिलाका पक्षमा व्यवस्था गरिएका १२ वटा क्षेत्रहरुको व्यापक जानकारीका लागि गा.पा. पदाधीकारी र कर्मचारीहरुलाई तालीम	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा	२०७८०७९	थप बजेट	

		संचालन गर्ने						
अनौपचारिक मुल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना (४)	२५	३.२.२. लैंगिक हिंसा रहित गाउँपालिका घोषणाका लागि कार्ययोजना बनाउने	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	बडा कार्यालय, सा.बि.समिति .	२०७८।०७९		नपर्ने
		३.२.३ जनचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चलन गर्ने ।	म.बा.शा.	कार्यपालिका	बडा कार्यालय विषयगत शाखा	२०७९।०८०	पर्ने	
		३.२.४ दाईजो प्रथा उन्मुलन सम्बन्धी अभियान सञ्चालन गर्ने ।	म.बा.शा, प्रमुख प्र. अ.	कार्यपालिका, गाउँसभा	बडा कार्यालय, म.बा. शा	२०७९।०८०	पर्ने	
कानुनी साक्षरता (४)	१५	३.३.१. संविधान लगायत विद्यमान कानुनहरुका बारेमा जानकारीका लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुलाई तालीम संचालन गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	सा.बि.शा, म.बा.समिति	२०७८।०७९	थप बजेट	
		३.३.२. कार्यपालिका पदाधीकारी र विषयगत शाखा प्रमुखहरुलाई कानुन मस्यौदा तयारी बारे अभिमूखिकरण गर्ने	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७८।०७९		नपर्ने
		३.३.३. महिला हक अधिकार, एकल महिला, यौनजन्य दुरव्यवहार विरुद्ध कानुनी शिक्षा तालीम संचालन गर्ने ।	म. तथा बा. शाखा	कार्यपालिका	म. तथा बा. शाखा	२०७८।०७९ देखिनिरन्तर	थप बजेट	
विपद व्यवस्थापनमा समावेशीता (४)	२	३.४.१. विपद प्रतिकार्य योजना बनाउने र जनचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	विपद व्यवस्थापन समिति	कार्यपालिका	विपद व्यवस्थापन समिति	२०७८।०७९		नपर्ने
		३.४.३. विपद कोष वितरणका लागि निर्णय प्रक्रियामा महिला लगायत बच्चित समुदायको सहभागिता गराउने ।	विपद व्यवस्थापन समिति	कार्यपालिका	विपद व्यवस्थापन समिति	२०७८।०७९		नपर्ने
सेवा प्रबाह (२०)	१५							

पूर्वाधार विकास (४)	१	४.१.१ लैगिंकमैत्री, बालमैत्री, अपागंमैत्री संरचना निर्माण गर्ने र अन्य सार्वजनिक निकायमा कार्यान्वयनका लागि निर्देशन गर्ने ।	प्राविधिक शाखा	गाउँ कार्यपालिका को कार्यालय,	प्राविधिक शाखा	२०७८।०७९ देखि निरन्तर		नपर्ने
		४.१.४ नक्षा पास सम्बन्धी कार्यविधि तयार गर्ने ।	प्र.प्र.अ.	विधाधिका समिति	प्रविधिक शाखा	२०७९।०८०	पर्ने	
		४.२.२. गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा स्तनपान कक्षको व्यवस्था गरी स्तनपानका लागि समय निर्धारण गर्ने	स्वास्थ्य शाखा	कार्यपालिका	स्वास्थ्य शाखा, म.बा. शाखा	२०७८।०७९		नपर्ने
शिक्षा कार्यक्रम (४)	३.५	४.३.३ निरक्षर महिलाको लागि विशेष शिक्षाको व्यवस्था गर्ने ।	शिक्षा शाखा	गाउँ कार्यपालिका	प्रप्र.अ., शिक्षा शाखा	२०७८।०७९ देखि २०७९।०८०	थप बजेट	
खानेपानी तथा सरसफाई (४)	१.५	४.४.१. गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरुमा महिला पुरुषका लागि अलग अलग सौचालयको व्यवस्था गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा स्वास्थ्य शाखा	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा	२०७९।०८०	थप बजेट	
		४.४.३ समुदाय तहमा कुहीने र नकुहीने फोहोर व्यवस्थापन र करेसाबारी व्यवस्थापनका लागि जनचेतनामूलका तालीम संचालन गर्ने ।	कृषि तथा पशु स्वास्थ्य शाखा	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७८।०७९		नपर्ने
		४.४.४ सरसफाई र फोहोर व्यवस्थापनकालागि कार्य नीति तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने ।	प्र.प्र.अ.	कार्यपालिका	विषयगत शाखा	२०७९।०८०	पर्ने	
स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन (४)	१.५	४.५.२. बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला र विदेशबाट फर्केका युवालाई लक्षीत गरी कार्यक्रम र बजेट विनियोजन गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका, गाउँसभा	वडा कार्यालय	२०७८।०७९ देखि २०७९।०८०	थप बजेट	

		४.५.४ सुफतमूल्य सहकारी पसल सञ्चालन नीति तयार गर्ने ।	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका, गाउँसभा	वडा कार्यालय	२०७९।०८०	पर्ने	
सुशासन तथा उत्तरदायित्व (२०)	१०	५.१.२ भ्रष्टाचार निवारण सम्बन्धी कार्यक्रम तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने	प्र.प्र.अ.	कार्यपालिका	वडा, विषयगत शाखा	२०७९।०८०	पर्ने	
सुशासन (४)	२	५.१.३. बेइजिङ घोषणापत्रका १२ वटा क्षेत्रहरूमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने	महिला बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा	२०७८।०७९		नपर्ने
उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता (४)	०	५.२.१. गाउँपालिकाको सार्वजनिक सुनुवाई सामाजिक परिक्षण नियमित गर्ने र लक्षीत बर्गको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने । ५.२.३ कर्मचारी तथा जनप्रतिधिहरूको आचारसंहिता तयार गरि कार्यान्वयन गर्ने ।	सुचना शाखा	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७८।०७९ देखि निरन्तर		नपर्ने
सूचना तथा संचार(४)		५.३.३. गाउँपालिकाबाट सम्पादन भएका मुख्य मुख्य काम र प्रगति विवरण ३-३ महिनामा प्रकाशित गर्ने । ५.३.४. महिला, दलित, जेष्ठ नागरीक, अपांग र बालबालिका लगायतका विपन्न समुदायहरूको सुचनामा पहुँच बढाउन जनचेतनाका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने	सुचना शाखा	प्र. प्र. अ.	सुचना अधिकारी	२०७८।०७९ देखि निरन्तर	थप बजेट	
अनुगमन तथा मुल्यांकन(४)	२	५.४.१. कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा लक्षीत समुदायको समान लाभ सुनिश्चित गर्ने कार्यान्वयन चरणमा अनिवार्य सहभाग गराउने ५.४.२. नियमित अनुगमन मुल्यांकन गर्दा लैससास प्रभाव विश्लेषणलाई प्राथमिकता दिने	लैससास कार्यान्वयन समिति	कार्यपालिका	वडा कार्यालय, विषयगत शाखा	२०७८।०७९ देखि निरन्तर		नपर्ने

		५.४.४ अनुगमन तथा मुल्याङ्कनबाट सिकेका कुराहरु आगामि वर्षका योजना तयार गर्दा समाबेस गर्ने	लैससास कार्यान्वयन समिति	कार्यपालिका	प्र. प्र. अ.	२०७९।०८०		नपर्ने
समन्वयन र सम्बन्धमा विस्तार(४)	३	५.५.३. लैससास विषयमा कार्यगत संजाललाई लैससास सम्बन्धी क्षमता विकास तालीम संचालन गर्ने	लैससास कार्यान्वयन समिति	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा	२०७९।०७९	थप बजेट	
		५.५.४. महिला महासन्धी, संयुक्त राष्ट्रसंघ सुरक्षा परिषदको प्रस्ताव नं १३२५ र १८२० सम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेट बिनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्ने	सामाजिक विकास समिति	कार्यपालिका	महिला बालबालिका शाखा	२०७९।०७९	थप बजेट	

लैंगिक परिक्षण प्रतिबेदनको निष्कर्ष ::

प्रदेश सुशासन केन्द्र, कर्णाली प्रदेश ईन्ड्रेणी कन्सल्टेन्सी सर्भिसेज प्रा.लि.को सहजीकरणमा गुठिचौर गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्य सम्पन्न भएको छ । उक्त परिक्षण क्रममा गुठिचौर गाउँपालिकाको विद्यमान कानुन तथा नितिगत प्रावधान र वर्तमान अभ्यासहरुको बारेमा लैससास सम्बन्धी सुचकहरुमा आधारीत भई सहभागितामूलक अभ्यासबाट लेखाजोखा गरी स्वमुल्याङ्कन गरिएको छ । लैससास परिक्षण कार्यदल र सहजकर्ताको सहजीकरणमा गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरु, विषयगत शाखाका कर्मचारीहरुसंग छलफल गरी स्थानीय तहको लैंगिक संवेदनशीलताको विषयलाई अध्ययन तथा मुल्यांकन गरिएको थियो । यसै क्रममा गाउँपालिकाको वातावरण, संरचनागत व्यवस्था, कार्यशैली तथा व्यवहारको अवलोकन समेत गरिएको थियो ।

लैससास परिक्षणको सुचकहरुमा गरिएको अध्ययन तथा विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजाको आधारमा गुठिचौर गाउँपालिकाको लैससासको क्षेत्रमा सकारात्मक अभ्यास थालनी भएपनि धेरै सूचकहरुमा सुधारका लागि आगामी कार्य योजना बनाई कार्य गर्नुपर्ने देखिएको छ । यसको लागी स्थानीय तहको कार्ययोजना समेत निर्माण भएको छ ।

सुभावहरु

लैससास परिक्षणको क्रममा गाउँपालिकाले जनाएका प्रतिबद्धताहरु र सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुलाई सम्बोधन हुने गरी निर्माण गरेका बार्षिक कार्ययोजनाहरु पुर्णत कार्यान्वयन भई लैंगिक परिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिन सकेमा गाउँपालिकाले लैंगिक मूलप्रबाहीकरणको क्षेत्रमा सफलता हासिल गर्ने देखिन्छ । मिति २०७९ वैशाख ४ र ५ गते सम्पन्न लैससास परिक्षणको क्रममा गरिएको छलफल, अवलोकन तथा लेखाजोखाको आधारमा स्थानीय तहहरुलाई लैससास मैत्री बनाउनका लागि निम्न सुभावहरु छन् ।

- गाउँपालिकाले बनाएका एन, नियम, नीति तथा कार्यविधिहरुलाई समयसमयमा विश्लेषण गरि लैससास मैत्री बनाउदै लैजानु पर्ने देखिन्छ ।
- लैससास परीक्षण स्वमुल्यांकनको एक महत्वपूर्ण औजार भएकोले हरेक वर्ष गाउँपालिकाले लैससास परिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिई सुधारका लागि पहिँचान भएका क्षेत्रहरुमा कार्ययोजना बनाई सुधार गर्दै जानुपर्ने देखिन्छ ।
- लैससास परिक्षणको क्रममा गाउँपालिकाले तयार गरेको कार्ययोजना समयमै कार्यान्वयन हुनुपर्दछ ।
- गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनीति बनाई लागुगर्न आवश्यक देखिन्छ ।
- लैससास परिक्षणलाई निरन्तरता दिनका लागि स्थानीय तहका उपाध्यक्षको संयोक्त्वमा गठीत कार्यदललाई क्रियाशिल बनाई लैससास परिक्षण कार्यलाई नियमितता दिनुपर्दछ ।
- लैससासका क्षेत्रमा रहेका समस्या समाधानका लागी गाउँपालिकाले लैससासमैत्री कानुन, नीति तथा योजना बनाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक रहेको ।
- गाउँपालिकाको संरचनाहरु लैससासमैत्री बनाई सेवा प्रबाह गर्नुसकेमा महिला लगायत लक्षीत समुदायको सेवामा पहुँच बढाउ ।

- लैससास समन्वय समितिबाट प्रत्यक योजनाको अनुगमन गरि प्रभाव मुल्याङ्कन प्रतिवेदन योजना तर्जुमा समितिमा नियमित पेश गर्ने गरेमा आगामी योजना तथा बजेट लैससास मैत्री कार्यन्वयनमा आउने देखिन्छ ।

अनुसुचीहरु :

अनुसुची १ लैससास परिक्षण कार्यतालीका गुठिचौर गाउँपालिका मीति २०७९ बैशाख ४ र ५ गते

समय	विषयवस्तुहरु	क्रियाकलापहरु	विधि/प्रकृया	जिम्मेवारी
पहिलो दिन				
१० : ०० - ११ : ००	उद्घाटनसत्र	<ul style="list-style-type: none"> आसनग्रहण स्वागत मन्त्रव्य परिचय र आचार संहिता सम्बन्धी जानकारी 		स्रोत व्यक्ति
११ : ०० - १२ : ३०	लैससास सम्बन्धी अवधारणा	<ul style="list-style-type: none"> लैससास के, किन र राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय प्रावधान 	प्रस्तुती र छलफल	स्रोत व्यक्ति
१२:३०-१२::४५	चिया	<ul style="list-style-type: none"> • 		
१२:४५-१:१५	लैससास परिक्षणको अवधारणा	<ul style="list-style-type: none"> लैससास परिक्षण के, किन, प्रकृया र सूचक 	प्रस्तुती र छलफल	स्रोत व्यक्ति
१:१५-२:००		खाजा		
२:००-२:३०	लैससास परिक्षणको निरन्तरताका लागि कार्यदल गठन सम्बन्धी अवधारणा	<ul style="list-style-type: none"> लैससास परिक्षण निरन्तरताका लागि कार्यदल गठन प्रक्रिया कोको रहने, जीम्मेवारी के हुने आदि 	प्रस्तुती र छलफल	स्रोत व्यक्ति
२:३० -५:००	लैससास परिक्षणका सूचकहरु लेखाजोखा तथा मूल्यांकन	लैससास परिक्षणका मूल्य सूचकतथा सहायक सूचक तथा मूल्यांकन गर्ने प्रकृयामा अभ्यास	अभ्यास	सहभागि
दोश्रो दिन				
१०:००- ११:००	पहिलो दिनको समीक्षा	पहिलो दिनको समीक्षा	सहभागितामूलक	सहभागि
११:००- १२:३०	लैससास परिक्षणका मूल सूचक र सहायक सूचकहरु मूल्यांकन प्रकृया	<ul style="list-style-type: none"> माकुरी जालो र विश्लेषण वाट आएको नतिजाप्रस्तुत 	प्रस्तुतिकरण र छलफल	सहभागि र स्रोत व्यक्ति
१२:३०-१२:४५		चिया		
१२:४५-१:१५	लैससास परिक्षणका मूल सूचक र सहायक सूचकहरु मूल्यांकन प्रकृया	<ul style="list-style-type: none"> डायग्राम वा स्तम्भ चित्र विश्लेषणवाट आएको नतीजा प्रस्तुत 	प्रस्तुतिकरण र छलफल	सहभागि र स्रोत व्यक्ति
१:१५-२:००		खाजा		
२:००-२:३०	लैससास परिक्षणका सूचकहरु मूल्यांकन प्रकृया	<ul style="list-style-type: none"> सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, चुनौति र अवसरको अभ्यास 	अभ्यास	सहभागि र स्रोत व्यक्ति

३०. -५:००	लैससास परिक्षणका सूचकहरु मूल्याकन प्रकृया निरन्तर	• कार्ययोजना निर्माण	अभ्यास	सहभागी र स्रोत व्यक्ति
.५:००-५:३०	समापनशत्र			स्रोतव्यक्ति र स्थानीय तह

अनुसुची २ लैससास परिक्षण कार्यशाला गोष्ठीका सहभागिहरु गुठिचौर गाउँपालिका जुम्ला

क्र.सं.	नामथर	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं
१	जानदेवी बुढा	उपाध्यक्ष	गुठिचौर गाउँपालिका	९८४८३६२६९५
२	बलराम महत	स्वसंथ शाखा छैटौं	" "	९८५८०२३२८२
३	मनोरमा महत	सि. अ. न. मी	" "	९८४८३२२९५५
४	गंगा प्रसाद पाण्डे	अ. छैटौं	" "	९८५८३२२९५५
५	सुस्मिता थापा	स.म.वि.नि	" "	९८६८३५६२३०
६	हर्क सार्की	कार्यपालिका सदस्य	" "	९८४८०५१५२
७	जगरी प्रसाद धिताल	पोषण सहजकर्ता	" "	९८४८३३४८८४
८	सिहमान रवत	शिक्ष शाखा प्रमुख	" "	९८४८००२८६
९	गोवि चन्द्र प्याकरेल	प्र. स. प्रमुख	" "	९८५८३२२३९
१०	तिल प्रसाद पाण्डे	राजस्व शाखा प्रमुख	" "	९८४८३५२८९७
११	रत्न प्रसाद पण्डे	कृषि शाखा प्रमुख	" "	९८५८३२०८६५
१२	शिन राज देवकोटा	पशु शाखा प्रमुख	" "	९८५८३९१२००
१३	अमर राज सर्की	स्वसंथ प्रणाली अधिकृत	" "	९८४००१९२३१
१४	अमरराज गिरी	अ. छैटौं	" "	९८५३६६८०४
१५	दिपेन्द्र भण्डारी	सहायक पाँचौ	" "	९८४८३५६६५९
१६	मोती प्रसाद जैसी	सहायक पाँचौ	" "	९८५८३२०८३७
१७	रीला गिरी	सहायक पाँचौ	" "	९८५८२०२२६
१८	चन्द्र बा. नेपाली	वडा न. ५ अध्ययक्ष	" "	९८५६०४५५२२
१९	प्रेम वाहादुर शाही	कम्प्युटर अपरेटर	" "	९८५१३९०१८०
२०	प्रेम वाहादुर बुढा	वडा अध्ययक्ष	" "	९६४५५१७१६६
२१	पार्वति बुढा	वडा सदस्य	" "	
२२	लाल माया दमाई	वडा सदस्य	" "	
२३	प्रमा नन्द कुमार	अ.स. हे	" "	९८४८२९४६०७
२४	हरि चन्द्र गिरी	वडा नं १ सचिव	" "	९८४८३९५१६७

सहजकर्ता :पम्फा पन्त र कृषा पोखरेल

अनुसुची ३ लैससास परिक्षण कार्यक्रम अबधीका तस्वीर गुठिचौर गाउँपालिका

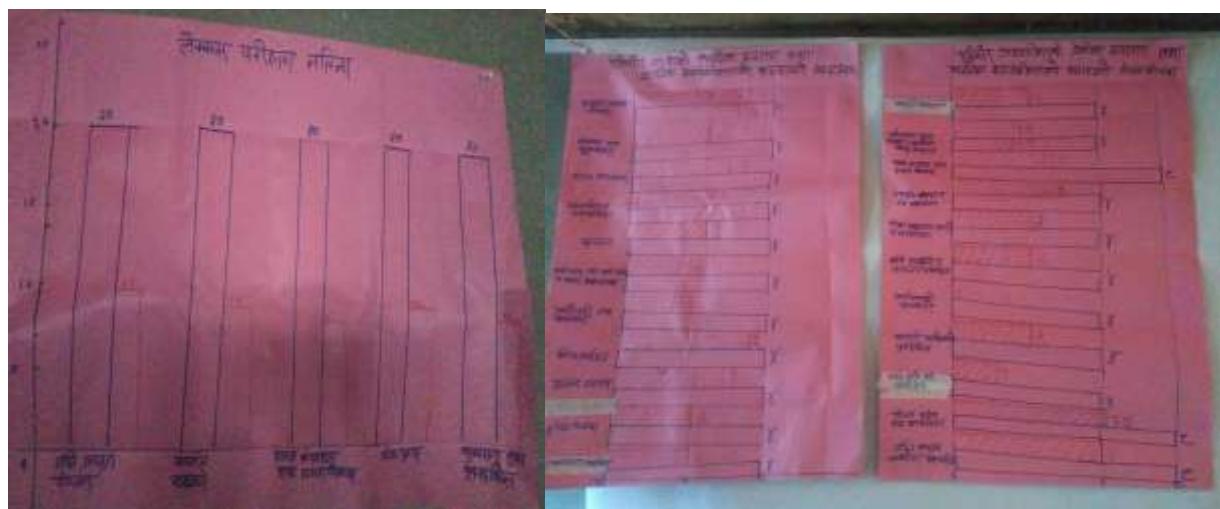
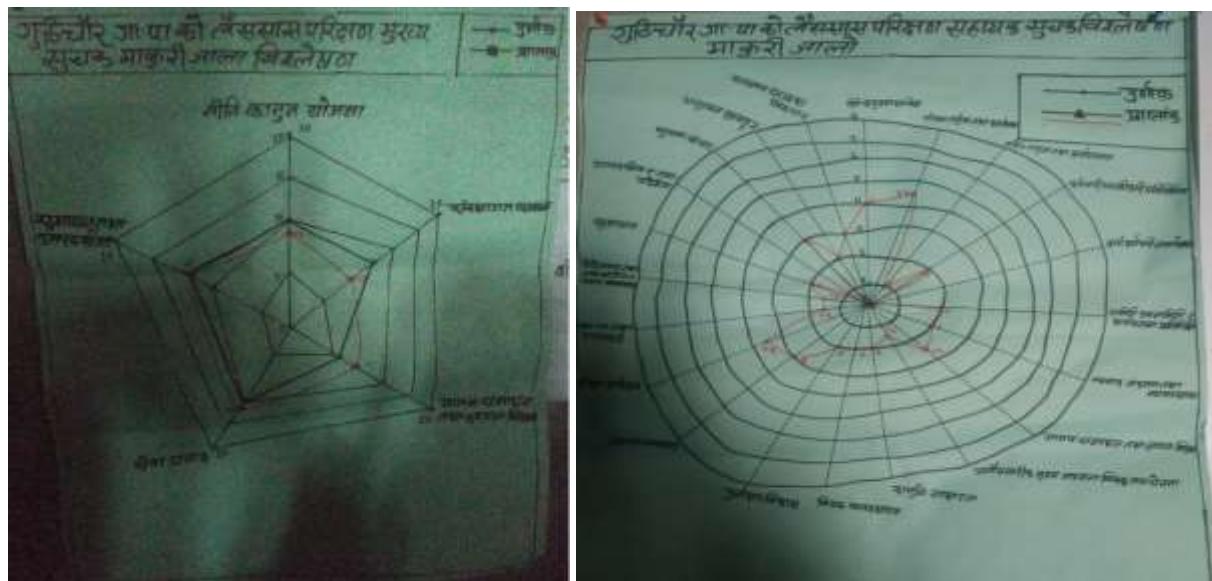

लैससास परिक्षण कार्यशालामा सहजीकरण गर्दै र समूह अभ्यासबाट तयार गरिएको लेखाजोखा विवरण प्रस्तुत गर्दै

सहभागिहरुको समूह छलफलबाट सुचक विश्लेषण गर्दै

अनुसुची ४ . गुठिचौर गा.पा.मा लैससास परिक्षण क्रममा समूह अभ्यासबाट तयार गरिएको नतीजा

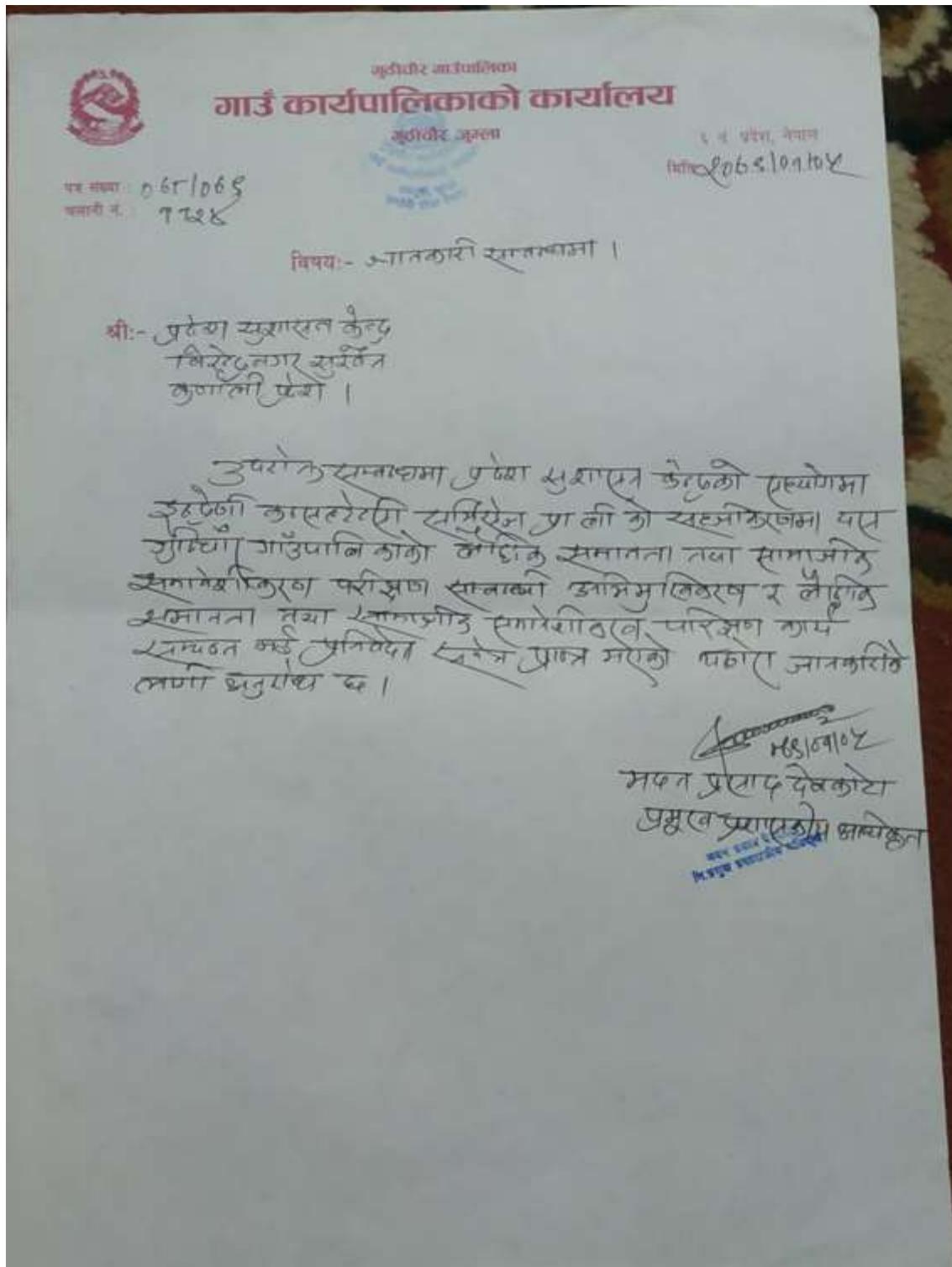
अनुसुची ५ लैससास परिक्षण कार्यक्रममा सहभागिको हाजिरी बिबरण

The image consists of two separate photographs of handwritten documents. Both documents appear to be lists of names and numbers, possibly voter lists or participant rosters, written in black ink on white paper. The left document has a header in Nepali at the top. The right document also has a header in Nepali at the top. The lists are organized into columns, with some entries having multiple values per row.

अनुसुची ६ लैससास परिक्षण तथा कार्यदल गठनको निर्णय प्रतिलिपि

The image consists of two photographs of handwritten documents, likely minutes of a meeting. The left document is a list of names and numbers, similar to the ones in the previous image. The right document is a formal resolution or decision document. It includes a title, date, and several paragraphs of text in Nepali, followed by signatures at the bottom.

अनुसुची ७ लैससास परिक्षण सम्पन्न पश्चात गुठिचौर गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिएको पत्र ।

धन्यवाद,

प्रतिवेदक : इन्ड्रेणी कन्सल्टेन्सी सर्भिसेज, कपिलवस्तु